

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้
หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้
อำเภอหนองแค จังหวัดสกลนคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

บทนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตด้านการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเมื่อเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และ เป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อย กว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การ เพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานของรัฐ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่จำนวน ๔ ประเด็น คือ

๑. การอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล รวมทั้งการกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้

หลักการ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ หรือในกรณีที่พบการทุจริต ที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. เพื่อระบุระดับความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้
๓. เพื่อกำหนดมาตรการและการดำเนินการในการประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้
๔. เพื่อกำหนดกิจกรรมหรือการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรการหรือการดำเนินเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้
๕. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้

นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)

การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ความหมายของการทุจริต

ตามพระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ “**ทุจริตใน ภาครัฐ**” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ “**ทุจริตต่อหน้าที่**” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละ เว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อย่างใดที่อาจทำให้ผู้อื่น เชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ **ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น** หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

ความหมายของสินบน

สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกรับผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้ง ทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure / Incentive หรือแรงกดดัน หรือ แรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุม ภายในของ องค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยม การทุจริต (Fraud Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต (The Fraud Triangle)

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งต่อการดำเนินการ

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
5	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
4	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความ โปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และ สังคมให้ความสนใจ
3	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ 250,000 บาท ถึง 500,000 บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
2	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 250,000 บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
1	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำ แผนภูมิ ความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

Degree of Risk = Likelihood x Impact

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	15 – 25
2	ความเสี่ยงระดับสูง	9 – 14
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	4 – 8
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ	1 - 3

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ(Impact)				
	1	2	3	4	5
5	5	10	15	20	25
4	4	8	12	16	20
3	3	6	9	12	15
2	2	4	6	8	10
1	1	2	3	4	5

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ(Impact)				
	1	2	3	4	5
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อสร้างมาตรการ ในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต โดยพิจารณาจากปัจจัย ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณา ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จากความเสี่ยงนั้น รายละเอียดตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. การอนุมัติการอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนวยการ ความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ มีการ เรียกรับสินบน ในการตรวจแบบแปลนก่อสร้าง เพื่อออกใบอนุญาต อ.๑ (ใบอนุญาตก่อสร้าง อาคาร ดัดแปลงอาคารหรือรื้อถอนอาคาร)	๖ ระดับปานกลาง	- ผู้บริหารกำกับให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเคร่งครัดและปฏิบัติ ตามตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ - หากพบการร้องเรียนที่เกิดขึ้นจากการออกใบอนุญาต อ.๑ (ใบอนุญาต ก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร) จะทำการดำเนิน โทษตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ - จัดทำช่องทางยื่นขอใบอนุญาต อ.๑ (ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง อาคาร หรือรื้อถอนอาคาร) ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ผ่านระบบ E – Service เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ป้องกันการเรียกรับสินบน - จัดทำและเผยแพร่คู่มือการให้บริการสำหรับผู้รับบริการผ่านเว็บไซต์หลัก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ เพื่อผู้รับบริการจะได้ทราบวิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลา และค่าธรรมเนียมของงานที่มารับบริการ - เผยแพร่คู่มือแนวปฏิบัติการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติ มิชอบ และช่องทางในการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของ เจ้าหน้าที่ ให้ผู้มาติดต่อราชการรับทราบในหลากหลายช่องทาง

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. การใช้ อำนาจ ตาม กฎหมาย / การให้บริการ ตาม ภารกิจ	เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน ตำบลโคกแย้ มีการ เรียกรับสินบน จากผู้ประกอบการ ในการ ประเมิน ภาษี เพื่อให้เสียภาษีได้น้อยลง	๖ ระดับปานกลาง	- ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด และ กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างใกล้ชิด - มีการเผยแพร่คู่มือแนวปฏิบัติการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และช่องทางในการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติ มิชอบของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้มาติดต่อราชการรับทราบในหลากหลาย ช่องทาง - ประกาศเจตนารมณ์ No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ และ จัดกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริม และขับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ เพราะนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ถือเป็นนโยบายในการป้องกันการทุจริต ตั้งแต่ต้นทาง เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ มี จิตสำนึกในการเรียกรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ เรียกรับสินบน ในการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec ตามความต้องการของผู้ประกอบการ	๖ ระดับปานกลาง	๑. ผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับ ดูแล ให้บุคลากรปฏิบัติ ตามอย่าง เคร่งครัด ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนี้ - พระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร พสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ - หนังสือแจ้งเวียนที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ๒. ผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่จัดทำ TOR งานซื้อ หรือการจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้าง ก่อนประกาศจัดจ้างให้ ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด และให้ประกาศเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชน หรือผู้สนใจสามารถเข้าดูได้ ๓. ผู้บังคับบัญชากำหนดขั้นตอนการทำงานสำหรับ กระบวนการจัดซื้อจัด จ้าง เพื่อให้มั่นใจว่า หน่วยงานจะ ได้รับสินค้าหรือบริการที่ตรงตามความ ต้องการและเป็น ประโยชน์สูงสุด ๔. ผู้บังคับบัญชากำหนดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่เพื่อเป็น การคานอำนาจ (Check and Balance)

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๔. การบริหารงานบุคคล	เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ มีการ เรียกรับสินบน จากผู้มาสมัครสอบพนักงาน จ้าง เพื่อแลกกับการได้รับการคัดเลือกเข้าทำงาน	๙ ระดับสูง	- ประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานจ้างผ่านสื่อทางช่องทางต่าง ๆ - แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาพนักงานจ้าง โดยกำหนดหน้าที่ความ รับผิดชอบชัดเจน และให้วางตัวเป็นกลางในการทำหน้าที่ - กำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนให้มีความชัดเจน เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการสรรหาพนักงานจ้าง - ประชาสัมพันธ์ประกาศผลการสอบพนักงานจ้างผ่านทางเว็บไซต์หลัก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ทางช่องทางต่าง ๆ